

риялно своето княжество, домогвания — трѣби да се признае — сравнително по-скромни, отъ тия на народа¹⁾. Това различие не веднажъ привежда сръбското общество и неговия князь въ недоразумѣние, но не еднажъ пъкъ дава възможност и на двѣтѣ страни да дѣйствуватъ въ съгласие за увеличение на своето отечество. На чуждата дипломация, както и на чуждото обществено мнѣние, не можеше да не се наложи схващането, че ако не се задоволятъ поне исканията на Милана, въ Сърбия — свикнала на революции и династични прѣврати — могатъ да възникнатъ събития, въ състояние да създадатъ доста грижи на Европа, както и да я поставятъ прѣдъ лицето на нови конфликти при още неизравненитѣ такива, създадени отъ руско-турската война. Съзнателно ли е било подържано въ Сърбия това различие въ исканията и стремежитѣ на нейнитѣ два главни фактора — народа и короната — или не, въ дадения случай не е важно. Важното е, че умѣло се използва отъ ръководителитѣ на сръбската външна политика. Защото, докато народътъ въ лицето на своитѣ прѣдни хора шари изъ европейската преса и чука по вратитѣ на виднитѣ обществени дѣйци да доказва необходимостта да се присъединятъ къмъ княжеството всички земи, принадлежащи на стара Сърбия, чиито граници сж ставали споредъ случая по-малко или повече разтегливи, правителството бърза чрѣзъ официоза да убѣждава, че Сърбия ще бжде онеправдана, ако не ѝ се прѣдадатъ поне земитѣ, включващи Видинъ и София.

Сръбското правителство, заловило се здраво о исканията на народа, опитва да направи сондажъ най-напрѣдъ прѣдъ Австро-Унгария. То иска да знае, дали не би могло да се разшири княжеството къмъ Ново-пазарски санджакъ. Ала веднага му се дава да разбере, че австрийското правителство смѣта санджака като частъ отъ Босна. Тогава князь Миланъ праща Йованъ Ристича, отреденъ и за делегатъ на берлинския конгресъ, при графъ Андраши съ едно саморъчно писмо, пълно съ ласки къмъ послѣдния, както и съ щедри изрази за желанието на Сърбия да се разбере най-приятелски съ сѣверната си съсѣдка. Йованъ Ристичъ излага слѣднитѣ искания, които се съдържатъ въ общи фрази и въ писмото на князь Милана: 1. да се даде европейска гаранция за не-

¹⁾ Слободан Јовановић, Политичке и правне расправе. Друга свеска. Београд, 1910, стр. 291.